

20.11.2018

Tartu Linnavalitsus

Vastuseks üleskutsele koostööle Tartu linna üldplaneeringu koostamise ja sellega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) osas (22.10.2018 nr 9-3.2/UP-18-003)

esitame järgmised ettepanekud:

1. Maakasutuse sihtotstarbe ennistamine üldkasutatavaks maaks/roheala juhtotstarbeks Hipodroomi 4 ja Männimetsa tee 3A kinnistutel vastavalt 14.08.2018. a esitatud 2275 inimese poolt allkirjastatud petitsiooni Ihaste Metsa Kaitseks nõudmisele.

2015. a Ihaste elanike hulgas Ihaste Seltsi poolt läbiviidud küsitluse kohaselt on Ihaste linnaosa elanikele äärmiselt oluline müravaba rohealade rohke elukeskkond. Peamise kitsaskohana piirkonnas nähakse elamuarenduse eesmärgil metsaalade vähendamist ning asustustiheduse kasvu. Tartu linna arengukava peab kogukondade kaasamist linnalooduse ja avaliku ruumiga (ÜP kontekstis avalikult kasutatavad pargid ja haljasalad) seotud poliitikate kujundamisse oluliseks, mistõttu ei saa kindlasti nii petitsiooni kui ka küsitlusega välja öeldud arvamustest üldplaneeringu menetluses kõrvale vaadata.

Tartu Linna välisõhus leviva keskkonnamüra vähendamise tegevuskava kohaselt on Hipodroomi 4 kinnistu mürataseme poolest tunnistatud "vaikseks alaks". Tegevuskava näeb ette, et uute planeeringutega ei tohi halvendada vaiksete alade seisukorda, peab vajalikuks säilitada olemasolevad vaiksed alad täies mahus, kaitstes neid erinevate arendustegevuste eest ning isegi rõhutab vajadust linnakeskkonna inimsõbralikumaks muutmiseks vaiksete alade mürataset veelgi vähendada.

Kahel järjestikusel linna üldplaneeringu koostamisel (2005. ja 2017. a) on jätkuvalt vähendatud Ihaste linnaosas rohealasid ning muudetud need elamumaaks. See ei ole kooskõlas linna üldisemate arengustrateegiate ja visiooniga. On põhjendamatu luua piirkonda järjepidevalt juurde laias ulatuses elamumaad, kui varasemalt üldkasutatavate rohealade asemele seatud elamumaad ei ole otstarbekohaselt realiseeritud ja elanike juurdekasvu Ihastele märkimisväärsel hulgal toonud. Piirkonnas on rohkelt vabu elamukrunte, mille müük ning planeeringukohane täisehitus edeneb visalt. Elamumaade kasv rohealade arvelt ei ole olnud põhjendatud taktika selle piirkonna elanike arvukuse tõstmiseks. Tartu arengustrategia peab pigem määravaks Tartust lahkunute tagasirände saavutamiseks kodukoha rohelisust ja inspireerivat elukeskkonda. Kuna kehtiv üldplaneering ei näe ka ette Ihastesse munitsipaalkoolide ja -lasteaedade rajamist, siis on põhjendamatu sel määral elamumaa juurde tekitamine.

2. Tartu linna üldplaneeringuga kaasnevas KSH osas teeme ettepaneku, tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele (KeHJS):

- käsitleda alternatiivse arengustsenaariumina Hipodroomi 4 ja Männimetsa tee 3A kinnistute kavandamist täies ulatuse rohealana
- käsitleda Hipodroomi 4 ja Männimetsa tee 3A elamumaaks kavandamise mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, pinnasele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele.

3. Laste- ja haridusasutuste maa planeerimine munitsipaalomanduses alale lhaste linnaosas.

Tartu linna arengukava näeb ette munitsipaalharidusasutuste võrgu korrastamise vastavalt vajadustele ning vajalikul arvul õppekohtade loomise kodulähedase põhihariduse ning lapsevanemate eelistusi arvestava alushariduse võimaldamiseks. Arengukava perioodi üheks prioriteetseks teemaks on hariduse kättesaadavuse parandamine. Tartu linna arengustrateegia eesmärkide hulgas on välja toodud nii vajadusepõhine lapsehoiuteenuste ja lasteaiakohtade tagamine kui ka põhikoolide väljakujundamine tugevate ja omanäoliste kogukonnakoolidena, mis pakuvad laste arenguks loovat ja turvalist õpikeskkonda koostöös lastevanemate ja piirkonna organisatsioonidega.

Ihaste linnaosas puudub munitsipaalomanduses haridusasutus ning selle puudumine on lhaste linnaosa elanike hulgas lhaste Seltsi poolt 2015.a läbi viidud küsitluse kohaselt kohaliku kogukonna silmis väga suureks murekohaks. Tartu linnavalitsuse koostatud prognooside kohaselt soovitakse näha Vana-Ihastes rahvaarvu kasvu 710 inimese võrra ning Uus-Ihastes 250 inimese võrra aastaks 2035. Haridusasutuste puudumine piirkonnas aga kindlasti mõjub pigem ebaatraktiivselt lhastesse kolimist kaaluvatele peredele ning suunab neid elukohavalikul naabervaldadesse, kus on olemas lasteaiad ning koolid.

4. Kogukonnohoonele sobiva maa-ala planeerimine lhastesse.

Ihaste linnaosas puudub munitsipaalomanduses hoone, mida kogukond saaks kasutada ühiste ürituste ning koosviibimiste läbiviimiseks, huvihariduse ning kohaliku kultuurielu edendamiseks. Kultuuripealinnaks kandideeriv Tartu linn on linna arengukavas seadnud eesmärgiks kohalike kogukondade, elanike eri põlvkondade ja huvirühmade osaluse soodustamine linnaelus ja selle kujundamises. Lähtuvalt kogukonna huvidest soovib linn arengukava kohaselt kogukonna kohtumispaikade tekkele kaasa aidata, noortekeskuse teenust ning huvitegevuse ja -hariduse mitmekesisust ja kättesaadavust tagada Tartu linna erinevates piirkondades.

5. Lähtuvalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest (KOKS) ning Tartu Elamuproгноosis **teeme ettepaneku muuta Ihaste linnaosa piiri liites Ihaste-poolse ringteetaguse Kesk-Annelinna ala Ihastega, kuivõrd see on kooskõlas juba toimunud muudatustega linna ruumistruktuuris (Idaringtee ja viadukti rajamine).**

6. Lisaks teeme ettepaneku alata KSH seoses detailplaneeringuga DP-04-019 Hipodroomi 4/ Männimetsa 3A kinnistutel.

Hipodroomi 4/ Männimetsa 3A alal elustiku inventuuride läbiviimist on nõutud ka 14.08.2018 Tartu Linnavalitsusele ning Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonnale esitatud petitsioonis Ihaste Metsa Kaitseks (allkirjastanud 2275 inimest). Tartu linna ÜP koostamise algamise üheks põhjuseks on ka kliimamuutustega seonduvate riskide leevendamise vajadus ning rohealade olulisel määral vähendamine kujutab sellist riski kindlasti nii Tartule kui ka konkreetsemalt Ihaste linnaosale. Kliimamuutustega arvestamiseks ja vihmavalingute, mitmepäevaste sadude, tormide ning ekstreemsete kuumaperioodidega toime tulemiseks on linna rohealadel kandev roll. Ka on põhjendamatult hoolimatu lisada arendustegevusest tulenevad riskid niigi kliimamuutuste tõttu hävimisohus olevatele alal leiduvatele haruldastele liikidele ning seada piirkonna liigirikkus löögi alla.

On oluline märkida, et 2017. a teostatud Tartu linna üldplaneeringu KSH käigus leiti, et Hipodroomi 4 asuvat mägi-piimputke püsielupaika ohustavad arendustega seoses mõningased mõjud, eelkõige selle veerežiimi mõjutamise kaudu. Meile teadaolevalt ning ka teostatud botaanilise inventuuri kohaselt on mägi-piimputke levikuala laienenud, mistõttu on esimese kaitsekategooria taimede kaitse seisukohast kriitilise tähtsusega keskkonnamõju hindamise läbiviimine taimede kasvualal. Lisaks toob inventuur välja ka märkimisväärsed kaitsealuste taimede leide ning meie poolt Keskkonnaametile 2018. a esitatud informatsiooni kohaselt leidub alal ka botaanilise inventuuri poolt nimetamata või katmata liike. Kuna kõik need liigid ei kuulu botaanika valdkonda, siis seetõttu on põhjendatud ka entomoloogiliste, ornitoloogiliste, jne inventuuride teostamine planeeritava arenduse keskkonnamõjude täieulatuslikuks hindamiseks.

MTÜ Ihaste Elanike Liit nimel
MTÜ Ihaste Elanike Liidu juhatus

digiallkirjastatud

20.11.2018. a Tartus